

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Kaltio L. ; Niemitalo, K. & Lund, V. (2017) Lorukirja Lapsen kielen kehityksen tueksi varhaiskasvatuksen arjessa. Slalli 5, 25.

Lorukirja lapsen kielen kehityksen tueksi varhaiskasvatuksen arjessa

Lorujen ja runojen käyttö nähdään oleellisena osana kielen kehityksen tukemista varhaiskasvatuksessa. Lorutellessaan lapsi voi muodostaa visuaalisia mielikuvia ja näin myös lapsen kielellinen tietoisuus kasvaa. Tämänopiskelijoiden kehittämän lorukirjan avulla lapset keskittyvät satuun Aarniometsän päiväkodista ja sadun eläinhahmoihin. Lorujen teemoiksi valittiin päiväkodin arjesta: siirtymätilanteet, pukeminen, odottaminen, syöminen, lepohetki, päiväpiirit. Lisäksi käsitellään turvallisen aikuisen merkitystä, lohdun hakemista jäsäamista, sääntöjen noudattamista sekä leikkisyyttä ja liikunnallisuutta.

Lorukirja on kokonaisuus, joka sisältää 10 loruja. Jokainen loru, lorun hahmo ja teema ovat omalla aukeamallaan, joihin koottiin myös ideoita, miten teemasta voisi lasten kanssa keskustella ja millaista toimintaa lorutuokion ympärille voisi kehittää. Sivulle lisättiin myös tärkeimmät huomiot lorun kieltä kehittävästä vaikutuksesta. Lorukortit ovat lorukirjassa liitteinä, jolloin kasvattaja pystyy helposti ottamaan ne omaan käyttöönsä. Eläinhahmot on valittu Suomen luonnosta, jotta kasvattaja voi halutessaan käyttää loruja ja lorukirjaa myös ympäristökasvatuksen välineenä. Kuvituksen loruihin ja lorukirjaan teki Julia Perkiö ja kuvituksen avulla lorut heräsivät eloon.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määritellään varhaiskasvatuksen tehtäväksi vahvistaa lasten kielellisen identiteetin kehittymistä

sekä lasten kielellisiä taitoja ja valmiuksia. Lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin tulee tukea. Kehittyvät kielelliset taidot mahdollistavat lapsille monipuolisia vaikuttamisen keinoja sekä tilaisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee tietoisesti tukea kielellisen ilmaisuuden kehitystä.

Vuorovaikutustaitojen kehittymistä tuetaan kannustamalla lapsia kommunikoimaan ja heille annetaan kokemuksia kuulluksi tulemisesta. Lasten kielen ymmärtämisen taitoja tuetaan mallintamisen avulla: johdonmukainen toiminnan sanallistaminen ja keskustelu tukevat sanavaraston kehittymistä. Tarvittaessa apuna käytetään myös kuvia ja esineitä. Lasten puheen tuottamisen taitoja tuetaan rohkaisemalla lapsia puhumaan erilaisissa tilanteissa, jolloin lapsi oppii käyttämään ja ymmärtämään puhuttua kieltä. Lasten kielen käyttötaitoja harjoitellaan kertomisen, selittämisen ja puheen vuorottelun kautta. Kieltä tarvitaan tunteiden ilmaisuun, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja toiminnan ilmaisemiseen. Tärkeää esimerkiksi loruhetkessä onkin lapsen ja aikuisen välinen tunneyhteys. Aikuisella tulisi olla lorutuokioissa lämmin äänensävy ja hassutteleva asenne. Loruista on arjen varhaiskasvatuksessa paljon hyötyä ja iloa.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa loruja ja lorukirja, joiden tavoitteena on tukea alle kouluikäisten lasten kielen kehitystä. Lorukirja löytyy verkosta opinnäytetyön liitteistä ja sitä saa vapaasti käyttää.

